



Parlamentul
Republicii Moldova

OS | nr. | 20

17.09 | 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul Permanent al Parlamentului

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1260/2002 cu privire la avocatură.

Anexă:

- Proiectul de lege
- Nota informativă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	245
"17"	09 2021
Ora	

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Olesea Stamate

Olesea Stamate

[Handwritten signature]

[Handwritten signatures: Irina Veronesca, Rodina Vasile, Y. Chiriac]

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Legii nr.1260/2002 cu privire la avocatură

Art. I – Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 159, art. 582), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 10 va avea următorul cuprins:

„Articolul 10. Cerințe pentru exercitarea profesiei de avocat

(1) Profesia de avocat poate fi exercitată de persoana care are cetățenia Republicii Moldova, în privința căreia nu a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei, are diplomă de licențiat în drept sau echivalentul acesteia, se bucură de o reputație ireproșabilă și a fost admisă în profesia de avocat după efectuarea stagiului profesional și susținerea examenului de calificare.

(2) Sunt scutite de efectuarea stagiului profesional persoanele care au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror, dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcția respectivă, au solicitat participarea la examenul de calificare.

(3) Persoanele scutite de efectuarea stagiului profesional, până la participarea la examenul de calificare, sunt obligate să urmeze cursuri, în volum de cel puțin 20 ore, în cadrul Centrului de Instruire a Avocaților, privind deontologia profesională a avocaților, administrarea profesiei și alte domenii stabilite în Statutul profesiei de avocat.

(4) Persoana nu are reputație ireproșabilă și nu poate fi admisă la examen, precum și nu i se eliberează licența pentru exercitarea activității de avocat dacă:

a) a fost condamnată anterior pentru infracțiuni grave, deosebit de grave, excepțional de grave săvârșite cu intenție, chiar dacă au fost stinse antecedentele penale;

b) nu au fost stinse antecedentele penale pentru comiterea altor infracțiuni;

c) anterior i-a fost retrasă licența pentru exercitarea profesiei de avocat;

d) anterior a plecat din funcția de judecător, notar, consultant juridic, funcționar public sau din alte organe de drept în circumstanțe care nu sunt onorabile;

e) comportamentul sau activitatea ei este incompatibilă cu normele Codului deontologic al avocatului;

f) prin hotărârea instanței judecătorești, s-a stabilit un abuz prin care ea a încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale omului.”

2. Articolul 20 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Persoanele scutite de efectuarea stagiului profesional conform art. 10 alin. (2) sunt obligate să se prezinte la examenul de calificare în termen de un an de la solicitarea de a fi admis în profesie. În cazul nesușinerii examenului, persoana care dorește să-l susțină repetat este obligată să se prezinte la examenul de calificare imediat următor. Dacă nu promovează de două ori examenul de calificare, aceasta va fi admisă în profesie în condițiile art. 18 și 19.”

3. Articolul 21 alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Pentru admiterea la examenul de calificare, persoanele specificate la art.10 alin.(2) prezintă Comisiei de licențiere a profesiei de avocat actele menționate la alin.(1) lit.b)–f) și h), precum și actele care confirmă plecarea onorabilă din funcțiile menționate în art. 10 alin. (2).

Art. II – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Prevederile prezentei legi sunt aplicabile și față de persoanele care au cerut admiterea în profesia de avocat în temeiul art. 10 alin. (2) din Legea cu privire

la avocatură până la intrarea în vigoare a prezentei legi, dacă o decizie pe marginea acestor cereri nu a fost luată până la intrarea în vigoare a prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Notă informativă

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1260/2002 cu privire la avocatură

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1260/2002 cu privire la avocatură este elaborat de către un deputat în Parlamentul Republicii Moldova, în condițiile art.47 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.747/1996.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

La data de 22 aprilie 2021, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.67/2021 pentru modificarea Legii nr.1260/2002 cu privire la avocatură. Modificările operate prin Legea menționă supra se referea la înlăturarea carențelor ce țin de practicarea profesiei de avocat, cu axarea pe modul de admitere în avocatură, procedurile disciplinare împotriva avocaților și avocaților-stagiari, competențele organelor de autoadministrare a avocaților ș.a., carențe care au fost menționate inclusiv de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova prin Hotărârea nr.18/2018. Totuși prin Legea respectivă prevederile art.10 alin.(2) au fost redactate într-o redacție nouă, extinzând categoriile de persoane în raport cu care se aplică scutirea de efectuarea stagiului dar și a examenului de calificare, fapt care a fost reținut și în atenția Președintelui Republicii Moldova la etapa de promulgare a legii. Astfel, în redacția actuală a Legii nr.1260/2002 sunt scutite de efectuarea stagiului profesional dar și de examenul de calificare, persoanele care: a) dețin titlul de doctor în drept; b) au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror, dacă în termen de 6 luni după demisia din funcția respectivă, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat; c) au cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror și care, după demisia din funcția de judecător sau procuror, au continuat să activeze în domeniul dreptului, dacă, în termen de 6 luni după demisia din funcția deținută în domeniul dreptului, au solicitat eliberarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat; d) au cel puțin 6 ani vechime în muncă neîntreruptă în funcția de judecător sau procuror, fiind absolvenți ai cursurilor de formare inițială a judecătorilor sau procurorilor din cadrul Institutului Național al Justiției. Menționăm că Legea nr.67/2021 a comasat două proiecte de legi care aveau același obiect de reglementare, și anume, proiectul de lege nr.28/2021 (autorii Adrian Lebedinschi și Vasile Bolea) și proiectul de lege nr.38/2021 (autorul Sergiu Litvinenco). Menționăm că în redacția proiectului de lege propusă de deputatul Sergiu Litvinenco, persoanele care aveau cel puțin 10 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror, erau scutite doar de efectuarea stagiului profesional nu

și de examenul de calificare, cu condiția că, în termen de 6 luni după demisia din funcțiile respective, aceștia depunea o cerere pentru participarea la examenul de calificare. Totuși pentru lectura a II, propunerea respectivă nu a fost acceptată, ba mai mult, cercul de subiecți care sunt scutiți de efectuarea stagiului dar și a examenului de calificare, a fost extins în mod nejustificat cu o nouă categorie de persoane în condiții nejustificate. Mai mult ca atât, scutirea respectivă este discriminatorie și neechitabilă în raport cu alte profesii care practică domeniul dreptului. Prin hotărârea Curții Constituționale nr.16/2007, Curtea a enunțat că esența normei articolului 16 din Constituție privind egalitatea cetățenilor constă în faptul că toți cetățenii au aceleași drepturi, libertăți fundamentale și îndatoriri, exercitarea cărora este asigurată de către stat fără discriminare, însă această normă permite aplicarea unui tratament diferențiat atunci când există o motivare obiectivă și rezonabilă. Având în vedere că norma care privilegiază doctorii în drept, procurorii și judecătorii la accedere în profesia de avocat nu este motivată în mod obiectiv și nu este rezonabilă, este necesar excluderea acesteia din textul legii.

Totodată, având în vedere că în viitorul apropiat urmează a fi propusă spre examinare și adoptare un proiect de lege privind evaluarea extraordinară a procurorilor și judecătorilor, este imperios necesar ca profesia de avocat să nu devină o ramură de refugiu care să găzduiască persoanele care au fost implicate în acte de corupție, au intentat dosare politice sau au servit intereselor clanurilor mafiotice. Astfel, scopul modificărilor propuse a fi operate de fapt urmărește consolidarea instituției avocaturii întru crearea unui sistem echitabil de administrare a justiției, care să garanteze independența și calitatea profesională înaltă a avocaților în exercitarea profesiei fără restricții nejustificate și fără a face obiectul unor influențe, sugestii, presiuni, amenințări sau imixțiuni. La fel, modificările propuse va avea drept rezultat ca justițiabilul să beneficieze de servicii de asistență juridică calificată de către subiecți evaluați corect după principiile de meritocrație, competență profesională și intergritate. Mai menționăm că normele legale propuse a fi introduse nu constituie o ingerință în exercitarea dreptului la muncă. Or, Statul este în drept să stabilească criterii clare de calificare pentru persoanele ce prestează anumite servicii sau activități, a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr.3/2011.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de lege nu are drept obiectiv armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege propune ca persoanele care au cel puțin 10 vechime în funcția de judecător sau procuror, să fie scutite doar de la efectuarea stagiului, însă nu și de examenul pentru admitere în profesie (de calificare). Totodată, până la susținerea examenului de calificare, categoriile de persoane menționate supra vor fi obligate să urmeze cursuri, în

volum de cel puțin 20 ore, în materia deontologiei profesionale a avocaților și de administrare a formelor de exercitare a avocaturii, conform planului aprobat de Consiliul Uniunii Avocaților. Această inovație va asigura că judecătorii și procurorii cu experiență să se familiarizează cu specificul activității de avocat. De asemenea, susținerea examenului de calificare va preveni admiterea în profesie a persoanelor nepregătite pentru a fi avocat. De asemenea, aceasta va determina judecătorii și procurorii buni să nu plece cu ușurință din procuratură sau instanțele judecătorești, sporind astfel eficiența ultimelor instituții.

Fiind o profesie juridică, avocatura presupune că nu poate fi practică fără o anumită pregătire relevantă. Iar această pregătire, poate fi confirmată prin susținerea examenului de calificare în profesie. Astfel, întru evitarea riscului ca pe viitor profesia de avocat să poată fi transformată într-o simplă afacere, fără a mai fi considerată o profesie, considerăm necesar, revederea alin. (2) art.10 din Legea actuală, în sensul ca persoanele menționate să fie scutite doar de efectuarea stagiului profesional nu și de susținerea examenului de calificare în profesie.

Prin Hotărârea Curții Constituționale nr.18/2018, Curtea a statuat că în administrarea profesiilor atât autoritățile publice, cât și cele private joacă roluri importante. Ca sursă a dreptului persoanelor de a practica anumite profesii, legislativul este responsabil de modul în care acestea sunt garantate și exercitate. Faptul că există restricții în exercitarea dreptului la muncă al unui participant la concursul de admitere în profesia de avocat, de exemplu, poate avea la bază protecția altor persoane și realizarea scopului legitim al ordinii publice. La fel, în cauza CEDO Mateescu vs România, Curtea a indicat că marja de apreciere a statului este mai mare acolo unde este necesar să se stabilească un echilibru între interesele private și publice concurente sau între diferitele drepturi ale Convenției.

Menționăm că un rol important în protejarea drepturilor și libertăților omului revine avocatului. Fiind exponentul unei profesii guvernate de standarde etice și deontologice, avocatul este în măsură să presteze servicii juridice de calitate.

În garantarea dreptului fiecărei persoane la apărare și la asistență juridică calificată, statul promovează politicile care asigură această garanție, instituind pârghiile prin care asistența juridică calificată în instanțele judecătorești să fie asigurată de către avocați.

Potrivit Recomandării nr.(2000)21 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, avocatul este persoana calificată și abilitată în conformitate cu legislația să pledeze, să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi. Aceste dispoziții au fost preluate în art.1 al Legii cu privire la avocatură. Astfel, pentru a putea profesa avocatura, persoana trebuie să dispună în mod obligatoriu de o bună pregătire profesională și de moralitate, această cerință decurge și din Recomandarea nr.(2000) 21 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, care statuează că "trebuie luate toate măsurile necesare

pentru a asigura un înalt grad de pregătire juridică și de moralitate drept condiții prealabile admiterii în profesia de avocat”.

Având la bază cele menționate mai sus, propunem operarea modificărilor normative necesare care să asigure standarde etice, deontologice și profesionale înalte pentru avocați, care drept consecință va asigura cetățenii cu asistență juridică calificată.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului dat nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de lege se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită operarea unor modificări în alte acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul este plasat pe pagina oficială a Parlamentului.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege urmează a fi expertizat de Centrul Național Anticorupție în condițiile legii.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în condițiile legii.

10. Constatările altor expertize

Proiectul nu conține nici un aspect ce vizează reglementarea activității de întreprinzător, respectiv, nu este necesară elaborarea Analizei Impactului de Reglementare (AIR).

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova



Olesia Stamate